

CASTELLS CATALANS

SALLENT

Nom del castell: Sallent
Data de construcció: segle X
Municipi: Sallent
Comarca: Bages
Altitud: 357 m
Coordenades: E 408981.5, N 4630366 (ED50 UTM 31N). Longitud: 01° 54' 10.7" Latitud: 41° 49' 05.2" (ETRS89 Geodèsiques)
Com arribar-hi: accés per una pista sense asfaltar que surt des del fons del recinte de l'empresa Potasas del Llobregat, situada al sud de Sallent.

Visió aèria del castell i l'església (sense sostre).

Situació històrica

La població i el terme reberen el nom del saltant o sallent del Llobregat que passava pel mig del poble. Les primeres notícies són del 955. El seu terme fou del s. XIII endavant una baronia de la mitra de Vic. El seu territori era dominat pel castell de Sallent. El municipi comprèn els nuclis de Sallent de Llobregat i Cabrianes, les caseries de Serra-sanç, Serràima, Cornet, Sant Martí i Fucimanya i Cellers de la Serra, el llogarret de Sant Ponç i el barri de la Botjosa.

Castell de Sallent i Sant Sebastià del Castell de Sallent

La primera notícia del topònim (Sallente) és de l'any 955. El 1022 la comtessa Ermesenda empenyorà el castell, que passà al domini de la família Gurb-Queralt, la qual el

conservà fins el 1208 quan Berenguer de Queralt el vengué al rei Pere I. Pocs anys després, el 1246, Jaume I permutà el castell per unes terres que el bisbat de Vic tenia a València i que el rei volia. Aquest canvi de propietat fou confirmat pel rei Jaume II, i el bisbat fou propietari del castell fins a la desaparició dels dominis senyorials.

L'església de Sant Sebastià es troba dins el recinte del castell. La seva advocació inicial era la de Sant Esteve, que passà a la de Sant Sebastià cap al s. XVI. Fou donada a la canònica de Santa Maria de l'Estany, com consta en l'acta de consagració del monestir. El 1260 passà al bisbat de Vic, juntament amb altres esglésies del terme, mitjançant una permuta amb la canònica. Al principi del s. XIX fou transformada i l'any 1936 va ser profanada i cremada. L'any 1985 s'hi dugueren a terme tasques de restauració i neteja, i una intervenció arqueològica d'urgència que posà al descobert una petita necròpolis altmedieval.

Les restes del castell

Del castell es conserven abundants ruïnes, d'època medieval indefinida, pertanyents a les muralles, a les torres de flanqueig i a diverses estances. En un dels fragments de les muralles es fa ben patent el camí de ronda que tenia la fortalesa. Les restes d'una construcció força gran, que hi havia al costat de l'església, són de factura moderna.

Castell de Sallent amb l'església del castell al darrere.

Església i castell amb el cingle de ponent que envolta el conjunt.

L'església

El temple, que ha sofert nombroses refeccions, té planta circular, amb una capçalera trilobulada a l'est formada per un absis semicircular i una absidiola a cada costat, també de planta semicircular. Tots tres absis són una mica ultrapassats, i s'uneixen a la nau mitjançant un simple ressalt que fa la gradació. Les dues absidioles han estat restaurades i els únics fragments que es con-

Església del castell de Sallent.

serven de l'obra original són les unions amb l'absis central i l'obertura a la nau circular. Aquestes restes permeten establir que eren cobertes amb voltes de quart d'esfera. Al costat de l'absidiola nord, perfora el gruix del mur una fornícula semicircular que devia tenir una fornícula pariona al costat sud, prop de la porta actual. Als murs sud i oest, on s'obren les portes d'accés modernes, hi ha uns fragments de mur sensiblement rectes. Aquestes anomalies són degudes a les refeccions que ha patit el temple.

Al centre de cada absis s'obre una finestra de doble esqueixada. També han pervingut restes de dues finestres de doble esqueixada al mur sud.

Sota el ràfec de la coberta de l'absidiola sud es conserven dues arcuacions cegues de l'obra original. En les restauracions, s'ha volgut recuperar aquest element de decoració llombarda a tot el perímetre de les absidioles.

L'edifici es va aixecar originalment amb carreus petits, poc treballats, disposats en filades uniformes i embeguts amb morter de calç. Les juntes són ben patents i ressaltades. Entre les filades es troben alguns carreus disposats de través.

Aquesta església planteja l'enigma de la coberta de la nau. Podria ser que tingués una cúpula, però les dificultats tècniques són massa evidents: per la mida del temple, la clau de la cúpula s'hauria d'enlairar més de 10 m per sobre del nivell del sòl, i uns murs de només 1,40 m de gruix, mancats de contraforts, no podrien suportar les empentes laterals que aquesta cúpula provocaria. O bé podria ser que tingués una estructura circular de columnes al centre de la nau que suportessin una llanterna, amb ranell perimetral resolt amb voltes d'aresta. Per a aclarir aquest problema estructural caldria fer algunes exploracions arqueològiques.

Nota: extret del volum *El Bages de la Catalunya Romànica* d'Editorial Pòrtic, gener de 2002

Jordi Gironès Vilardebò
febrer de 2010

Interiors del castell.